

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2020 г. годишният общ доход средно на лице от домакинство в област Варна е 7 158 лв. и нараства с 8.3% спрямо 2019 година. За последните десет години (2011 - 2020 г.) общият доход средно на лице от домакинство в областта се увеличава 1.9 пъти.

През периода 2011 - 2020 г. в област Варна са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата в област Варна през 2020 г. е 3 861 лв. и се увеличава с 11.1% спрямо 2019 г. и 1.8 пъти в сравнение с 2011 година;
- Доходите от пенсии през последната година са 2 033 лв. и намаляват с 1.0% спрямо 2019 г. и нарастват 2.6 пъти в сравнение с 2011 година;
- Доходите от самостоятелна заетост през 2020 г. са 641 лв. и намаляват с 0.6% спрямо 2019 г. и нарастват 2.7 пъти спрямо 2011 година;
- Доходът от трудова дейност извън работната заплата през последната година е 52 лв. и нараства спрямо 2019 г. със 73.3% и намалява с 29.7% в сравнение с 2011 година;
- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2020 г. са 97 лв. и остават непроменени спрямо 2019 г. и намаляват с 24.8% спрямо 2011 година.

В структурата на общия доход в област Варна с най-висок относителен дял е работната заплата. През 2020 г. той е 53.9%, което е с 1.3 процентни пункта повече в сравнение с 2019 г. и с 4.5 процентни пункта по-малко спрямо 2011 година.

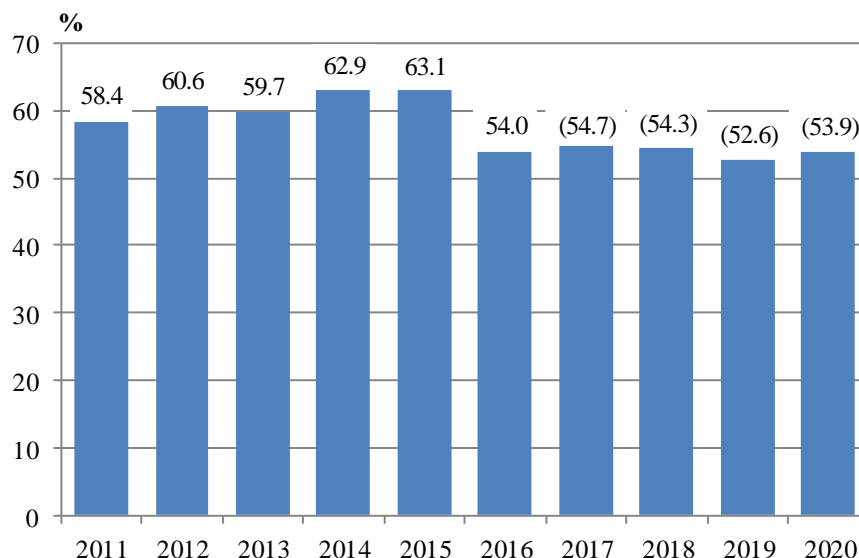
Доходите от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 29.8% от общия доход на домакинствата в област Варна през 2020 година.

От получените социални трансфери с най-висок относителен дял в общия доход на домакинствата са доходите от пенсии - 28.4%, който е с 2.7 процентни пункта по-малко спрямо 2019 г. и със 7.1 процентни пункта повече спрямо 2011 година.

През 2020 г. относителния дял на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 9.0% и намалява с 0.8 процентни пункта в сравнение с 2019 г., но нараства с 2.7 процентни пункта спрямо 2011 година.

Относителният дял на дохода от трудова дейност извън работната заплата е 0.7% през 2020 г. и нараства спрямо 2019 г. с 0.2 процентни пункта, а спрямо 2011 г. намалява с 1.3 процентни пункта.

Фиг. 1. Относителен дял на дохода от работна заплата¹ в общия доход на домакинствата в област Варна

Разходи на домакинствата

През 2020 г. домакинства в област Варна са изразходвали 6 744 лв. средно на лице, което е с 5.2% повече в сравнение с 2019 година. За периода 2011 - 2020 г. разходите на домакинствата се увеличават 1.9 пъти.

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата намалява от 88.5% през 2011 г. на 85.0% през 2020 година.

През периода 2011 - 2020 г. в област Варна се наблюдават следните изменения по групи разходи:

- Изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки в област Варна през 2020 г. са 2 105 лв. средно на лице от домакинство, или със 7.7% повече спрямо 2019 г. и с 37.0% - в сравнение с 2011 година;
- Разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома) за последната година са 1 208 лева. Те нарастват с 2.8% в сравнение с 2019 г. и 2.2 пъти спрямо 2011 година;
- За транспорт и съобщения през 2020 г. са похарчени 865 лв., което е с 19.5% повече от 2019 г. и 2.4 пъти повече спрямо 2011 година;

През 2020 г. относителният дял на разходите за храна от общия разход в област Варна е 31.2%, което е с 0.7 процентни пункта повече в сравнение с 2019 г. и с 11.4 процентни пункта по-малко спрямо 2011 година.

¹ От 2017 г. в съответствие с правилата за надеждност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:

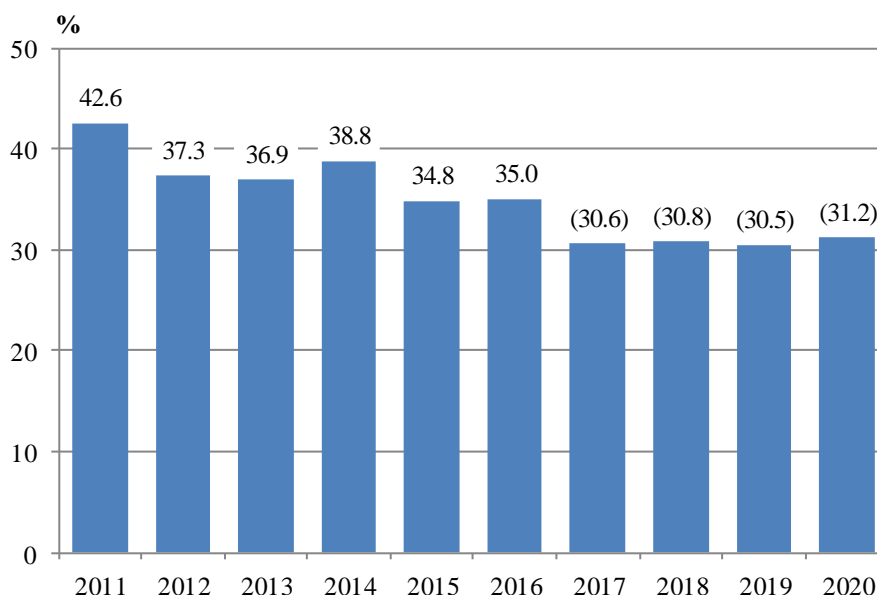
( ) - получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.

Относителният дял на разходите, свързани с жилището, намалява през 2020 г. спрямо 2019 г. с 0.4 процентни пункта, а в сравнение с 2011 г. нараства с 2.7 процентни пункта.

През 2020 г. делът на разходите за транспорт и съобщения е 12.8% от общия разход, което е с 1.6 процентни пункта повече в сравнение с 2019 г. и с 2.8 процентни пункта - спрямо 2011 година.

Делът на разходите за данъци и социални осигуровки е 10.7% от общия разход през 2020 г., което е с 1.1 процентни пункта по-малко в сравнение с 2019 г., а увеличението спрямо 2011 г. е с 1.5 процентни пункта.

Фиг. 2. Относителен дял на разходите за храна¹ в общия разход на домакинствата в област Варна

Потребление на домакинствата

През 2020 г. настъпват промени в потреблението на домакинства в област Варна спрямо 2019 г. - намалява консумацията на зеленчукови консерви с 0.9 кг, на грозде и пипер с по 0.5 кг, на малотрайни колбаси с 0.4 кг и на безалкохолни напитки с 0.4 литра. Увеличава се консумацията на кисело мляко с 9.7 кг, на зеленчуци с 9.6 кг, месо със 7.9 кг и на яйца с 37 броя.

На годишна база се увеличава потреблението средно на лице от домакинство на алкохолни напитки (от 29.6 на 38.2 л) и на цигари (от 553 на 576 броя).

¹ От 2017 г. в съответствие с правилата за надеждност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:

( ) - получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на сайта на НСИ - www.nsi.bg, в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и в информационната система „Инфостат“. Поради извадковия характер на Наблюдението на домакинските бюджети данните по области са обременени с големи стохастични грешки. От 2017 г. те се публикуват в скоби, когато получените стойности са с по-малка стохастична точност – оценка между 10.1 и 15.0% грешка.